

Došlo 25. IV. 1930

Poština plačana v gotovini.

prilog.

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

»OBRтни VESTNIK«

Izšaja tedensko in sicer vsako soboto ter atane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«, »Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru« in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le s
navedbo vira.
Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.880.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 26. aprila 1930.

Štev. 17.

Slovensko obrtništvo in načrt obrtnega zakona.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je sklicala na sredo 23. t. m. veliko zborovanje delegatov obrtnih zadrug, na katerem se je razpravljalo o načrtu novega obrtnega zakona. Velika udeležba zastopnikov obrtništva iz vseh krajev Dravske banovine dokazuje, kako živo se naše obrtništvo zanima za to važno vprašanje.

Predsednik zbor. Josip Rebec je v uvodnem poročilu poudarjal potrebo, da pri presoji zakonskega načrta, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije, ne smemo posegati v manj važna vprašanja, temveč je treba, da predvsem ugotovimo, ali načrt vsebuje ona načela, na katerih naj bi po mnenju slovenskega obrtništva temeljila naša bodoča obrtna zakonodaja. Pri pregledu načrta vidimo, da je naša zahteva po uvedbi usposobljenostnega dokaza za rokodelske obrti prodrla v polni meri in da se je uvedel obligatorni mojstrski izpit. Sušmarstvu in skrivanju za razne družbe se je v znatni meri zaprla pot s posebnimi določili, ki preprečujejo družbam izvrševanje rokodelskih obrtov. Kazenske določbe proti sušmarjem so dokaj ostre. Z določbami o vajenskem in pomočniškem razmerju ter posebnimi določbami o obrtnih nadaljevalnih šolah je v znatni meri ustrezno skrbstvo za strokovno izobrazbo in napredek obrtnega naraščaja. Obračilne stroke so dobile posebno zaščito kakor so jo imele v našem obrtnem redu. Glede obsega obratovanja in obrtnih pravic je ostalo pri dosedaj pri nas veljavnih načelih. Razdelitev obrtov in razvrstitev rokodelskih obrtov je ostala v glavnem taka, kakor smo si želeli. Tudi druge stvari so urejene vsaj v glavnem tako, kakor smo si želeli. Ta načrt se ne da niti primerjati z zakonskimi načrti, kakor so nam jih servirali dosedaj.

Važne stvari, ki jih pogrešamo v tem načrtu ali ki so pomanjkljivo urejene, pa so obrtniška organizacija, vprašanje obligatornosti zvez, zavarovanja obrtnikov, sodelovanje zadrug pri obravnavanju obrtnih prijav. Če v glavnem obravnavamo načrt, pa moramo obenem tudi zahtevati, da se vnesejo v novi zakon tudi določbe o teh vprašanjih v tem smislu, kakor smo jih že ponovno predlagali.

Zemaljski savez obrtniških združenj v Beogradu sklicuje zborovanje vseh obrtniških zvez in sicer za soboto in ponedeljek. Treba je, da se tega sešanka udeleži tudi slovensko obrtništvo po svojih delegatih, da dobe izraza tudi naše zahteve. Zato bo moral zbor obrtnih zadrug zavzeti svoje stališče vsaj v glavnih vprašanjih.

Po izčrpnem referatu o določbah načrta obrtnega zakona in obširni debati, ki je bila vseskozi mirna in resna, so bili sprejeti soglasno ti-le zaključki:

Delegati obrtnih zadrug Dravske banovine so na zborniški konferenci dne 23. aprila 1930 v Ljubljani po obširni razpravi načrta obrtnega zakona ugotovili, da ta načrt v glavnem osvaja večino načel, ki jih je zastopalo slovensko obrtništvo in ki jih je sprejela konferenca obrtniških združenj cele države v Brodu.

Da pa bo novi obrtni zakon ustrejal

najinim potrebam obrtništva in pripomogel, da se naš obrt tako krepko razvije in strokovno dvigne, kakor to zahteva interes našega narodnega gospodarstva in države, je neobhodno potrebno, da se zakonski načrt izpopolni še v sledečem:

1. Gospodarska opravila, katera člen 2. zak. načrta izvzema od določil obrtnega zakona in sicer poljedelska in šumska proizvodnja, domača obrtnost, poslovanje gospodarskih zadrug, klanje živine na kmetih, vinogradništvo, vrtnarstvo, osobito pa obrtno delo v raznih zavodih in kaznilnicah, je urediti s strožjimi in preciznejšimi določili, ker je dosedanja praksa pokazala, da se pre pogosto zlorabljajo ta določila za izigravanje obrtnih predpisov in neupravičeno obratovanje v škodo osobito malega obrtnika.

2. Predpise o dokazu usposobljenosti je izpopolniti tako, da se prepreči in omeji prekomerno in nezdravo vzgajanje naraščaja v tovarnah, da se poostre pogoji za prehod na istovrstne in sorodne obrte, ker se edino na ta način more preprečiti prekomeren dotok strokovno manj vrednega naraščaja v obrt.

3. Med rokodelske obrte je uvrstiti tudi vrtnarje in peke, ki so že po našem zakonu med rokodelskimi obrtniki, med koncesionirane pa tiskarska podjetja ter omogočiti, da se že z uveljavljenjem zakona vsaj za določene kraje izvede ločitev obrtov pod točkami 2. in 56. člena 20. zakonskega načrta.

4. Pri prijavah obrtov, ki so vezani na dokaz usposobljenosti, se mora dati združenjem pravico vpogleda v usposobljenostna dokazila in oddajo mnenja obrtni oblasti, ker je pokazala mnogoletna izkušnja, da se edino na ta način morejo preprečiti številne zlorabe z neresničnimi in ponarejenimi izpričevanji. Brez tega bi izgubile sodelovanje združne organizacije z obrtno oblastjo velik del svoje vsebine.

5. V zakonski načrt je sprejeti določilo, ki bo onemogočalo sušmarstvu na razne prikritne načine s tem, da se kaznuje tudi v takih primerih, ko obstoje samo indicijijski dokazi.

6. Določilo glede odpravnine, dopustov in odpovedi višjega obrtnega pomočnega osebja (ter določila glede odpravnine navadnemu pomočnemu osebju (čl. 72. zadnji odstavek) gredo predaleč. Veljale naj bi dosedanje določbe obrtnega reda in zakona o trgovskem pomočnem obrtnem osebju.

7. Organizacija obrtnih zadrug naj se izvede tako, da se daje prednost strokovnim združenjem, ustanovitve pa ne veže na določeno minimalno število in na določen teritorij sreza. Merodajno naj bo samo, da obstoje pogoji za uspešno delovanje zadrug in da združni okoliš ne sega preko meje banovine, temveč se prilagodi potrebam in prilikam dotične obrtne stroke.

Zveze obligatornih obrtnih zadrug (združenj) ne morejo biti samo dovoljene, marveč obligatorne. Ustanoviti naj bi se mogle tudi zveze strokovnih združenj ene ali sorodnih strok. Teritorialni obseg ne bi smel segati preko banovine.

8. V obrtnem zakonu naj se predvidi obligatorno zavarovanje obrtni-

kov za primer nezgode, bolezni, onemoglosti, starosti in smrti, na načelu autonomije uprave po obrtništvo samem. Naslovljeno bodi to zavarovanje na obrtniško obligatorno organizacijo, omejeno na okoliš banovine in pod državnim nadzorstvom.

9. Izjavljamo se odločno za sistem skupnih komor z autonomijo odsekov, tako da bo odločanje o vprašanju obrtniške organizacije in o vprašanjih

obrtne stroke pridržano izključno le obrtnemu odseku.

Vprašanje komor naj se uredi s posebnim zakonom o komorah in ne z obrtnim zakonom.

Delegatom se nareča, da vztrajajo na konferenci obrtniških združenj, ki je sklicuje v Beograd Zemaljski savez zanatlijskih združenj v Beogradu, na teh sklepih in ne odstopijo niti za las.

Gospodarstvo v čevljarški stroki.

Produktivna zadruga čevljarjev v Ljubljani, ki je bila ustanovljena pred 10 leti v zaščito svojih članov pri nakupu usnja in čevljarških potrebščin, je pokazala znatno aktivnost.

Na rednem občnem zboru dne 16. marca 1930 je bil sprejet predlog, da ne zadostuje, da bi se zadruga še v naprej bavila samo s prodajo usnja, temveč je treba današnjo konjunkturo in konkurenco naše obrti usmeriti primerno duhu časa. Pred leti, ko se je zadruga ustanovila, vprašanje zaposlenosti še ni bilo tako akutno kakor je danes. Na podlagi statistike je dognano, da pri mali obrti, ki se bavi izključno samo z ročnim delom, primanjkuje dela in sicer za več kot 35% njene kapacitete. Če pogledamo v bodočnost, ne vidimo izhoda in možnosti za povzdigo in pridobitev dela, temveč pričakujemo še večje propadanje v naši stroki. Teoretiki, ki se toliko bavijo s sušmarstvom — mogoče sami forsirajo sušmarstvo. Veliko naporenega dela nas še čaka, če hočemo, da se bo čevljarški obrt, če že ne dvignil, pa vsaj za silo zaposlil. To je seveda težka naloga. Odprtili nam je več poti, da dosežemo svoj cilj. Treba pa nam je dobro preudariti, katera pot bo najboljša.

Mnogo dela bi se moglo dobiti, ako se pravilno reši vprašanje državnih delavnic. Interes malih obrtnikov zahteva troje:

1. Država naj štiti obrtnike-rokodelce, ki se morajo dolga leta pripravljati za obstanek in zanj plačevati davek, t. j. boriti se pred protizakonito konkurenco s strani javnih delavnic, jetniških, poštnih, železniških, vojaških ter privatnih uslužbencev, ki so se pod zaščito združništva pričeli organizirati in v polnem obsegu izvršujejo obrtna dela, n. pr. čevljarske in krojaške stroke.

2. Ker obstojajo v tem oziru že nekateri posebni predpisi, naj se oni, za katere veljajo, nanje opozore, eventuelno naj se podvzamejo potrebni koraki, da se doseže njih vpoštevane.

3. Državna uprava naj izvršuje obrt le tam, kjer je to neobhodno potrebno iz javnih interesov. Pri tem naj pa tudi za državo kot juridično osebo veljajo predpisi obrtnega reda kakor za privatnega podjetnika.

Treba bo razna industrijska, obrtna in privatna podjetja usmeriti tako, da bo konkurenca poštena in lojalna. Danes je treba računati z občinstvom in konsumentom, ker so vsled konkurence in mode postali zelo občutljivi. Razne izložbe čevljev so jim zmešale glave. Temu nasproti je treba upoštevati in se akomodirati razmeram. Velik del občinstva bi se dal še pridobiti, če bi se zadruga zave-

dala svojih moči na združnem, trgovskem in eksportnem polju. Polagoma bi se dala vpeljati dalekosežna akcija ter pridobiti vse interese čevljarske obrti Slovenije. Le s smotnim gospodarstvom delom se da rešiti čevljarški obrt. To mora biti delo nas samih. Tarnanje radi dela ni upravičeno, dokler se ne brigamo za delo sami. Časi, ki so bili, jih ni več in jih ne bo več. Bili so za nas dobri, čeravno niso bili postlani z rožicami. Obrtnik se je moral pač vedno boriti s težkočami. Svetovna doba konkurence in mode, v kateri živimo, je prekosila vso dobo srednjega veka in treba je resno računati s tem, da si pomagamo sami.

Poglejmo si industrijska, eksportna in sejmarska dela. Kako so različna in kako se spravijo skoraj vsa v promet. Ker je občinstvo tako vzgajeno, da se poslužuje večinoma samo trgovin, brez trgovske taktike in trgovskega znanja in zmožnosti ni možno napredovati. Lahko ostanemo konservativni in se poslužujemo samo konservativnega dela, t. j. da bomo izdelovali razna obuvala in drugi jih bodo prodajali in pri tem služili brez truda. Gotovo, da se bomo v prvi vrsti bavili z delom, da postanemo popularni ter da si pridobimo ugled in zaupanje pri občinstvu. Ne smeli pa bi ostati indiferentni napram trgovcem.

Zelo komplicirano delo bo, da se dožene vzrok pomanjkanju dela. Sušmarstvo je res razpaseno in zaščita malega obrtnika nezadostna. Mnenja sem, da bi se mogel ustanoviti gospodarski urad, ki bi zasledoval vse predmete, ki se tičejo čevljarskega obrta. Ta urad bi mogel v prvi vrsti biti izvoljen z večino članov čevljarjev. Da pa se pritegnejo tudi juridične osebe, je umevno in želeli bi, da se za to zainteresira Urad za pospeševanje obrti, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo in eventuelno obrtne oblasti, osobito kraljeva banska uprava.

Prvo delo bi bilo, da se striktno izvaja § 38, 4. odstavek obrtnega reda, ki štiti čevljarški obrt. Ta določila so še vedno v veljavi, vendar pa smo imeli priliko ugotoviti, da se ne uporabljajo v praksi, kar povzroča čevljarjem občutno škodo. Danes se sušmari na vseh straneh, ker ni pravega pregleda in zadostne statistike in ker se dela še preveč površno.

Glede ustanovitve zveze čevljarških zadrug, ki bi se v začetku dela v prvi vrsti bavila z gospodarstvom v čevljarški stroki, se pa od merodajnih strani kaže pasivno ali celo odklonilno stališče. Kako naj torej saniramo naš položaj, če ne potem centralne organizacije, ki bi dajala direktive za povzdig naše čevljarske obrti?

Obrtni zadrugi imajo dovolj posla, da vodijo administrativne posle, kakor jim veli zakon. Na gospodarskem polju pa je vse drugo delo. Radi tega je Produktivna zadruga v Ljubljani izdelala načrt, ki bi se baval izrecno s povzdigo našega položaja.

Kaj se da doseči za odpravo 35% primanjkljaja dela. Treba je ukreniti vse potrebno, da se prične z akcijo v najkrajšem času. Produktivna zadruga ima dovolj članov in delavskih moči, da bo zamogla ustreči želji članov, da jim priskrbi dovolj dela. Ustrezno pa bo tudi občinstvu z dobrim modnim in trpežnim delom. Danes si ni več možno pridobiti dela brez javnega lokala, ne da bi se nudilo delo potom javnih in zasebnih ofert.

Kongres čevljarjev leta 1929 v Beogradu je sklenil, da se bo baval v bodoče z razstavami izdelkov naše stroke, da občinstvo polagoma uvideva, da je le obrtni izdelek še najboljši in najcenejši.

Ni ga dela, ki bi ga obrtnik ne izdelal, najsi bo luksuzen ali trpežen. Seveda so današnje razmere malih obrtnikov, ki nimajo sredstev za prodajalne, težke, da bi nudili svoje izdelke občinstvu. Sicer je beograjski kongres izvršil dober namen, da pokaže javnosti, česa je mali obrtnik zmožen. Nam pa ne zadostuje, da bi se samo v Beogradu ustanavljali lokali, temveč, da se v celi Jugoslaviji prične akcija za povzdigo naše obrti.

Šolska predizobrazba obrtnih vajencev.

(Poročilo zveznega tajnika na obnem zboru Z. O. Z.)

Ena najvažnejših zahtev obrtniških organizacij je dobra vzgoja obrtnega naraščaja. Da bo obrtni naraščaj dober, pa je predvsem potrebno, da ima vajenec potrebno in primerno šolsko predizobrazbo in sicer takšno, kakor jo zahteva njegova stroka. Če hoče postati vajenec dober in ugleden samostojen obrtnik, treba, da ima tudi splošno izobrazbo. Od te je odvisna njegova bodočnost, z njo si lahko pomaga do boljše strokovne izobrazbe, do boljšega mesta v družbi in do boljšega kruha.

Naši predniki so pred 50 leti dejali: »Če ne bo dober za šolo, ga bom dal pa učiti obrti.« Danes taka beseda ne bi smela veljati. Imamo sicer še dosti obrtnikov, zlasti na deželi, ki ne znajo pravilno pisati računov, kaj šele da bi vodili potrebne knjige, ki so zanje zelo važne. Take knjige bi potrebovali pri davčnih napovedih, pri kalkulaciji za oferte itd. Tak obrtnik pa danes le težko izhaja in tudi ne more strokovno napredovati.

Zveza obrtnih zadrug je o tem že dolgo razmišljala in na svoji seji dne 1. oktobra t. l. sklenila izdati na vse zadruge okrožnice, da stavijo zvezi predloge, koliko in katero šolsko predizobrazbo smatrajo za vajenca z ozirom na obrtno stroko primerno in potrebno. Umevno je, da zahteva finomehanska, strojna, elektrotehnična in enake obrti več šolske predizobrazbe, kakor nekatere druge. Vendar pa naj ima vsak vajenec, tudi na deželi toliko šolske predizobrazbe, da bo zmožen vsaj navadnih pismenih del in navadnih treh računskih vrst ali oblik.

Zadruga so se temu pozivu prav dobro odzvale in poslale nad 40 predlogov. Vendar se pa iz pretežne večine teh predlogov ne da sklepati, kakšno šolsko predizobrazbo naj ima vajenec za vsako posamezno ali drugi podobno stroko. Več zadrug predlaga dovršeno osnovno šolo. Osnovne šole so pa različne, ker imajo različno število razredov. Določitev šolske predizobrazbe bi se dala edino izvesti v Ljubljani in drugih večjih krajih, kjer se nahajajo 6 do 8-razredne osnovne ter meščanske šole odnosno srednje šole. Za manjše podeželske kraje pa se gotova šolska predizobrazba ne da določiti. Za obrtni naraščaj so običajno razen nekaj izjem določeni sinovi nižjih slojev, ki svojo deco ne morejo poslati od doma, da bi drugje posečala višje razrede. Znano je tudi,

Akcije obrtnih zadrug, ki se bavijo s problemom, kako rešiti obrtni stan, so se večinoma bavile s tem, da se reducira naraščaj, s čemer pa ni pravičnega pomagano obrtniku. Na ta način je poizkusilo še dosti drugih obrtnih panog, kako bi se mogle tudi one rešiti svoje konkurence. Češkoslovaška je postavila najvišji odstotek na podlagi naraščaja, katerega je reducirala skoraj popolnoma. Če bi začeli z redukcijo naraščaja, bi se moral obrtni zakon popolnoma reorganizirati. Že sedaj se vpoštevajo bolj malo šušmarstvo. Ni nam ravno znano, kakšen uspeh je dosegla Češkoslovaška pri redukciji naraščaja. Smo pa mnenja, da bi se dalo to doseči, če bi se pričela akcija med čevljarstvom in organizacijami in doseže medsebojen sporazum tudi z inozemskimi združenji. Na kak način bi se dalo rešiti to pereče vprašanje našega obrta? Mora se pač ali likvidirati današnje stanje zakonitim putem ali pa izvesti popoln preobrat na gospodarskem polju.

Nesoglasje med industrijo in malo obrtjo se mora nehati. Mi smo nekoliko preveč podvrženi današnjim zakonito prizanim gospodarskim institucijam, v katerih odločujejo pretežno osebe, ki niso posebno naklonjene malemu čevljarstvom obrtju.

Prosimo torej naše tovariše in prijatelje za njihovo mnenje, da se izrazijo ali so za akcijo, ki bi se pričela za povzdigo čevljarstvom obrti in industrije na gospodarskem polju in to v celi državi.

da pridejo vajenci iz majhnih krajev in vasi, kjer je le nižja osnovna šola, v pouk v večje kraje, da se tam strokovno bolje izobrazijo. Nikjer pa ni slučaj, da bi kak vajenec iz večjega kraja, kjer so višje osnovne šole stopil v pouk v majhnem kraju ali vasi. Iz navedenih razlogov bi vajenci iz manjših krajev in vasi ne imeli do stop v obrtni naraščaj, čeprav je več od teh, ki so zelo nadarjeni in so se vsled poznejše pridnosti in marljivosti izpopolnili v šolskih predmetih in pridobili potrebno znanost tako, da so postali dobri obrtniki.

Več zadrug je že pred časom sklenilo in določilo za svojo stroko določeno šolsko predizobrazbo, kar pa višja oblast ni hotela potrditi. Tako a. pr. je določila zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani za svoje vajence 6 razredov osnovne šole, bivši veliki župan, je pa odobritev tozadevne spremembe pravil odklonil. Zelo umestni so predlogi nekaterih podeželskih zadrug, da bi se morali vajenci iz krajev, kjer je nižja kakor štirirazredna osnovna šola, podvreči sprejemnemu izpitu na najbližji obrtno-nadaljevalni šoli in v navzočnosti dveh ali treh članov zadrugnega načelstva. Če bi vajenec pokazal pri tem primerno nadarjenost in pričakovanja vredno sposobnost, naj bi se mu nastop učne dobe dovolil, sicer pa odklonil. — Nekaj zadrug se v svojih predlogih pritožuje, da ne obstajajo v nekaterih — tudi večjih — krajih obrtno-nadaljevalne šole, vsekakor to ovira že itak pičlo vajensko šolsko izobrazbo. Vzrok je namreč ta, ker državna uprava za to premalo pripeva, enako tudi občine ne mnogo, obrtne zadruga pa nimajo za to potrebnih sredstev.

Ker ni upanja, da bi oblast dovolila posameznim obrtnim zadrugam določiti primerno šolsko predizobrazbo in ker je zadeva v podeželskih krajih sploh neizvedljiva, priporočamo to-le:

Sprejmejo naj se predlogi zadrug, da se vpeljejo v podeželskih krajih, kjer se nahajajo osnovne šole z manj kakor štirimi razredi, sprejemni izpiti na obrtno-nadaljevalnih šolah v navzočnosti nekaterih članov zadrugnega načelstva.

Naroči naj se zadrugam v večjih krajih, kjer so 6 do 8-razredne osnovne in meščanske šole, naj vplivajo na svoje člane, da sprejemajo izključno le take vajence v pouk, ki imajo zadostno šolsko predizobrazbo za do-

tično obrtno stroko, najmanj pa 5 do 6 razredov osnovne šole z dobrim uspehom. Vajenci, ki nimajo teh pogojev, naj se ne sprejemajo v pouk, ker je vsak mojster upravičen, da si izbere vajenca po svoji volji in previdnosti.

Če se bodo obrtniki držali teh načel, bi odpadel na obrtno-nadaljevalnih šolah tudi pripravljalni razred in bi vsak vajenec lahko takoj vstopil v I. razred obrtno-nadaljevalne šole, kar bi bilo velikega pomena za napredek obrtno-nadaljevalne šole in vajencev samih.

Zveza obrtnih zadrug bo na mero-dajnih mestih posredovala, da se uvede v vseh, osobito pa v večjih krajih, obrtno-nadaljevalne šole.

Ravno tako bo skušala Zveza obrtnih zadrug, doseči, da se v novi obrtni zakon sprejmejo in vstavijo določila, ki bodo v skladu s temi našimi zahtevami.

Dopis.

Vel. Lašče. Na velikonočno nedeljo popoldne ob 4. uri je nenadoma preminul najstarejši član in ustanovitelj čevljarstvom zadruga za sodni okraj Ribnica in Vel. Lašče g. Ivan Zakrajšek. Pokojnik je bil star 75 let, čevljarstvo obrt je vršil skozi 40 let. Da je bil pokojnik splošno priljubljen, je pričal njegov veličastni pogreb, katerega se je udeležila čevljarstvom zadruga polnoštevilno ter mu bo ohranila časten in trajen spomin.

I. Mihelič star.

O elektrifikaciji Dravske banovine.

(Nadaljevanje.)

Leta 1927 se je ustanovila v Mengšu električna strojna zadruga, ki je prevzela elektrarno, ki je bila svojčas zgrajena za pivovarno g. S. Stareta istotam. Električna, ki je zgrajena na Bistrici pri Jaršah, je zgradila visokotlačno omrežje in postavila v Mengšu transformator. Na omrežju ima okroglo 250 konsumentov toka s približno 1500 instaliranimi žarnicami in poleg istih nekaj motorjev za peko poljedelskih in obrtniških strojev.

Leta 1918 se je postavila v obrat Falska elektrarna, za katero so se pričele predpriprave že pred svetovno vojno. Prvotno je oddajala svoj tok v tovarno za dušik v Rušah pri Mariboru. Ta tovarna potrebuje ogromno množino toka in sicer povprečno 20.000 KW. Delazmožnost elektrarne znaša 30 do 40.000 KW in ima na Dravi postavljenih 7 turbin z elektrogeneratorji. Visoka napetost omrežja znaša 80.000 voltov. Omrežje se je razširilo do danes v Maribor in njega okolico, Celje, Laško, Zidani most, Hrastnik, Trbovlje, Ptuj, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto, Varazdin, Klenovnik itd. — Fala je sedaj ena največjih elektrarn v celi kraljevini. Nimamo sicer natančnih podatkov o številu konsumentov, vendar pa jih cenimo na 100.000.

V letu 1919 se je priključilo na Falsko elektrarno mestno elektriško podjetje v Mariboru ki ima postavljenih 61 transformatorjev s skupnim učinkom nad 7000 KW. Podjetje ima nad 7300 odjemalcev toka s približno 53 do 54.000 instaliranimi žarnicami poleg nebroj motorjev.

V tem letu se je zgradila elektrarna na Brodeh pri Vranskem, koje delazmožnost znaša 42 KW. Proizvaja vrtilni tok in ga oddaja v trg Vransko in vasi Brode, Prekopa, Pondur, Kaplja, Ojstriška vas in Gomilsko. Natančnih podatkov o številu konsumentov tudi nimamo, presegalo pa bo nad 200 z 1000 do 2000 instaliranimi žarnicami.

Istega leta je zgradila Električna strojna zadruga v Poljanah nad Škofjo Loko svojo elektrarno na Poljansčici. Delazmožnost elektrarne znaša 28 KW. Tok je vrtilni in se oddaja v vasem Poljane nad Škofjo Loko, Hotovlje, Predmost, Dobje, Srednja vas, Volča, Gorenja vas in Trata. Število odjemalcev električnega toka je 128, instaliranih žarnic pa okroglo 600 z nekaj motorji.

Kaj je novega

Borzo poročilo. Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih: Berlin (nemška marka) 13-50, Budimpešta (pengö) 9-88, Curih (švicarski frank) 10—, Dunaj (šiling) 7—, London (funt) 275—, Newyork (dolar) 56—, Pariz (francoski frank) 2—, Praga (češkoslovaška krona) 1—, Trst (lira) 2—.

Podpis pomorske razorožitvene pogodbe se je izvršil 22. t. m. v Londonu in sicer so pogodbo, ki obsega 26 členov, podpisale Amerika, Francija, Anglija, Italija in Japonska.

Konferenca obrtniških združenj se vrši to soboto in ponedeljek v Beogradu pod vodstvom Zemaljskega saveza zanatlijskih združenj ter razpravlja o načrtu obrtnega zakona.

Sporazum o reparacijah, ki jih ima plačati Madžarska, je bil končno dosežen na konferenci v Parizu in sicer ugodno za Češkoslovaško.

Velika deputacija hrvaških seljakov, ki šteje 1750 udeležencev, je prispejala v Beograd, da se pokloni v posebni avdijenci Nj. Vel. kralju.

Ministrski predsednik general Živković se je mudil ta teden v Bosni, kjer je obiskal Bihač, Bos. Krupo in Banjaluko ter pri tej priliki izrazil skrb vlade, da se čimprej zgradi železnica ob Uni, ki bi vezala Bosno z morjem.

Tujski promet ob našem Jadranu je postal izredno živahen, osobito v Dubrovniku, Splitu in Rabu, kamor je dšlo zadnje dni veliko število letoviščarjev in izletnikov.

Naš zunanji minister dr. Marinković se je po daljšem bivanju v inozemstvu zopet povrnil v Beograd.

Minister g. dr. Korošec je v družbi bivšega oblastnega predsednika g. dr. Natlačena in tajnika zunanjega ministrstva g. dr. Permeta odpotoval pred prazniki preko Sofije v Carigrad in Solun.

Enoten poselski red za celo državo je bil pravkar izdelan v načrtu ter vsebuje določbe o službenem razmerju poslov in gospodarjev.

Delo v rudnikih Trboveljske prometne kopne družbe, ki je bilo že dalj časa omejeno, se je zopet pričelo v polnem obsegu, s čemer je zopet dobilo zaslužek okroglo 9000 delavcev, katerih izguba na mezdah je znašala v marcu in aprilu okrog 7 in pol milijona dinarjev.

Avrgust Zabkar, ki je iz navadnega obrtnika postal industrijec in podpredsednik znanih Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, je 18. t. m. umrl v 75 letu starosti.

Nemčija se oborožuje na morju, kakor kaže sklep vlade, da se zgradi nova velika oklopna križarka najmodernejšega tipa.

Evropsko carinsko premirje uvaža posebna pogodba, katero je podpisalo 19 držav.

Elektrifikacijsko posojilo 20 milijonov dinarjev najame Dravska banovina pri Pokojninskem zavodu, da zgradi električne daljnovode od državne elektrarne v Velenju do Ljubljane, tako da bi bili spojeni završniška in velenjska elektrarna.

Stanje posevkov v naši državi je po statističnih podatkih v splošnem dobro, v Dravski, Savski, Zetski in Vardarski banovini celo zelo dobro.

60 milijonov dinarjev posojila za obnovo cest namerava najeti Dravska banovina, za kritje obresti in amortizacijo pa ustanovi poseben cestni fond, v katerega bi se stekala doklada na državno trošarino na bencin v izmeri največ 100 Din od 100 kg bencina.

Cene za baker, ki so doslej kljub nazadovanju cen ostalih kovin stale na 18-30 centov za funt cif evropske luke, so padle v zadnjem času na 14-30 centov za funt.

Franciji so znižali davke v sedanjem proračunu za 1877 milijonov frankov, to je čez 4 milijarde Din.

Neposredni davki, ki so bili za celo leto 1929/30 proračunani na 1534 milijonov Din, so po došli podatkih dejansko znesli samo za dobo od aprila 1929 do februarja 1930 okroglo 2142 milijonov Din, to je 278 milijonov Din več kot so bili proračunani za celo leto.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z. o. z.

Cenirala v Ljubljani • Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

† Avgust Žabkar

V soboto 10. t. m. ob 17. uri je v svoji vili v Ljubljani na Dunajski cesti 35 umrl znani industrialec gosp. Avgust Žabkar. S smrtjo pokojnika so izgubili slovenski gospodarski krogi, zlasti slovenska industrija moža izredne marljivosti, vztrajnosti, odličnega podjetniškega duha in delavnosti. Bil je pravi tip slovenskega delavnega človeka, ki se je s trdim in neumornim delom povzpela od siromašnega rokodelskega vajenca do uglednega industrijalca. Bil je dolgo vrsto let predsednik uglednega podjetja Strojnih tovarn in livarn, kateremu je žrtvoval vse do smrti bogate svoje izkušnje in vse svoje moči.

Avgust Žabkar se je rodil 22. junija 1855 v Kostanjevici. Kot otrok je najraje drugoval bližnjemu kovaču, kateremu je gonil meh. Po ljudski šoli je postal njegov vajenec. Kot pomočnik pa se je prestavil v Ljubljano. A vleklo ga je dalje, v tujino. Leta 1873 se je odpravil na Dunaj, kjer se je moral mnogokrat odpovedati najnujnejšim življenjskim potrebam, zato, da si je lahko sproti nabavil poedine strokovne knjige. Z mnogimi izkušnjami in znatno strokovno podlago se je vrnil v domovino.

V 10. letih je pokojni Žabkar ustanovil že lasno tovarno na Dunajski cesti, ki se je s časom razvila v eno največjih industrijskih podjetij v Sloveniji. — Tovarniški izdelki tega podjetja so šli po vsem svetu. Podjetje se je uspešno širilo in slovi danes po solidnosti svojih izdelkov na najbolj oddaljenih inozemskih tržiščih, saj so se izdelki podjetja že pred vojno izvažali v Rusijo, Egipt, Italijo, na Balkan in drugam. Po prevratu se je podjetje še uspešneje širilo in pokojnik je lahko s ponosom motril veliki napredek, ki mu je dal sam osnovo.

Vzornemu podjetniku, marljivemu in vztrajnemu delavcu ohranimo vsi časten in trajen spomin.

Iz organizacij

Občni zbori

se vrše:

27. aprila: Zadruga mesarjev v Ljubljani ob 10. uri v posvetovalnici Zbornice za TOI.

28. aprila: Zadruga mesarjev v Kranju ob 13. uri v gostilni pri »Zlati ribi«.

Vršili so se:

24. aprila: Zadruga pekovi v Ljubljani ob 15. uri v gostilni pri »Mraku«.

25. aprila: Pokrajinske zadruga fotografov v Ljubljani ob 10. uri v posvetovalnici Zbornice za TOI.

Zadruga krojačev in krojačice za srez Radviljica na Jesenicah naznana, da se vrši vajenska preizkušnja dne 4. maja t. l. na Bledu ob 10. uri dopoldne v gostilni Zrime. Prijavitelj je vajenstvo takoj pri posameznih zapornikih, odnošno v zadrugi pisarni in to vse tiste, ki so prosti v teku tega četrtletja. Isti dan popoldan ob 3. uri se vrši istotam redna zadruga seja.

Načelnstvo.

Zadruga lesnih, kovinarskih in sorodnih strokov v Šoštanju je imela dne 6. aprila t. l. izredno odborovo sejo, na kateri se je volilo za Obrtno na-

daljevalno šolo v Šoštanju dva odbornika in sicer: načel. Novak Ivan in odb. Zelič Franc, za šolo v Velenju pa gg. Zupanc Rudolf in Glušič Karl. Na seji je poročal g. načelnik o delovanju revizije pri zadrugi članah radi prijav in odjav pomočnikov ter o ovađbah zasačenih šušmarjev. Iz poročila je razvidno, da so take neobhodno potrebne. K pomočniški preiskušnji sta bila pripuščena dva kandidata. Občni zbor zadruga se bo vršil začetkom majnika. Zadruga pisarna se preseli v novo urejeno Obrtno čitalnico v Končanovi hiši. Prihodnja odborova seja in vajeniško-pomočniške preiskušnje se vršijo v nedeljo, dne 29. junija ob 10. uri dopoldne v zadrugi pisarni.

Zadruga prehranjevalnih obrti v Šoštanju je imela dne 6. aprila t. l. svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad polovico članstva. — Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru je zastopal g. Jakob Volk iz Šoštanja, ki je po oficijelnem pozdravu imel kratek poučen nagovor na članstvo. Občni zbor je vodil načelnik Ivan Zupšek in mestoma njegov namestnik g. Mešič Josip. Poročila o zadrugi delovanju je podal g. tajnik Miloš Volk, katere so se soglasno odobrila. Vršile so se volitve novega načelnstva iz vzklikom in izvoljeno je bilo dosedanje načelnstvo. Ker je zadruga prehranjevalnih obrti ponepreučeno zadruga ime, se je na podlagi tozadevnih spisov naslov predrugečil, tako da se glasi »Zadruga prostih, koncesijoniranih in rokodelskih obrti«, ki niso včlanjene v strokovnih ali sorodnih strokovnih zadrugah, za sodni okraj Šoštanj s sedežem v Šoštanju. Občni zbor je pooblastil novoizvoljeni odbor, da ukrene v interesu članstva vse, da se pridobi k zadrugi čim več članstva in da v slučaju kakih sprememb radi pravil, ki so se soglasno sprejela, odbor polnomočno v skladu s predpisi popravi. V to zadrugo naj bi spadali kot člani žagariji, mlinarji opekarne, kavetoči, trgovci z zelenjavo in južnim sadjem, cementarji in vsi, ki delajo ali izvršujejo kak prosti ali koncesijonirani in rokodelski obrt, ki ni včlanjen v kaki strokovni ali sorodni strokovni zadrugi.

Obrtno društvo v Šoštanju kaj pridno deluje. V zadnjem času je imel pomočniški odsek tri lepo uspele gledališke igre, od katerih je zadnja, »Napoleonov oficir«, vprizoril za tukajšnje gasilno društvo in jo ponavljal v Mozirju za tamošnje gasilno društvo. Pomočniški zbor je imel tudi precej predavanj, kakor tudi več vaj v tamburanju. Dne 5. aprila 1930 pa se je vršilo ob precejšnji udeležbi obrtno zadrugo predavanje, združeno z odhodnico k vojakom odhajajočih osmih članov društva, katere bo društvo tako na gledališkem odru kakor tudi v družabnem življenju za to dobo težko pogrešalo. Poslovilne nagovore sta imela g. predsednik Volk Jakob in Novak Ivan, katere so si odhajajoči z zavestjo, da zastopajo obrtni stan, vzeli k srcu in obljubili, da bodo po povratku še bolj sveži in čili s podvojeno silo pomagali pri društvenem delu. Društvena čitalnica se je preselila iz sedanjih prostorov v nove in sicer v hišo Končanovih in bo odprta dnevno od 10. do 19. ure. Ključ se bo dobil pri predsedniku Jakobu Volku. Občni zbor društva se bo vršil začetkom majnika.

Zadruga pekovi v Ljubljani

je imela svoj občni zbor v četrtek, dne 24. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih pri »Mraku« na Rimski cesti št. 4.

Načelnik g. Vidmar Karol otvori občni zbor, konstatira sklepčnost in pozdravi navzoče. Nato preide na prvo točko dnevnega reda: poročilo načelnika. Med drugim izvaja sledeče:

Današnji zadrugi zbor naj ne bo samo za to, da čujete poročilo o zadrugi delovanju, temveč tudi zato, da čujemo nasvete naših članov izven zadrugnega načelnstva za nadaljnje delo v prid nam vsem in vsakemu posamezniku. V preteklem letu se je morala zadruga boriti največ proti pritisku s strani mestnega tržnega nadzorstva po znižanju cen kruha. Pri določanju cen kruha se je zadruga držala točno razmaha, ki je bil sporazumno z oblastmi določen na anketi pekovskih zadrug v Celju v višini enega dinarja. Tega razmaha pa tržno nadzorstvo ne priznava in zahteva še cenejši kruh. Ono zahteva znižanje razmaha od 1 Din na 50 par pri kg, česar pa umevno ne moremo sprejeti z ozirom na to, da se režijski stroški stalno zvišujejo in bi tak razmah celo ob normalnih razmerah ne nudil pekovskemu mojstru potrebnega zaslužka za vzdrževanje svojega obrata. Tudi visoka tovarnina za prevoz moke iz Banata obremenjuje naše članke za 15 do 20 par pri kg višje, kot pa naše tovariše v Hrvatski in Vojvodini. — Z današnjim dnem odlagam načelniško mesto pri zadrugi in prosim, da vzamete to na znanje. Zahvaljujem se vam za Vaše dosedanje zaupanje, ki ste mi ga izkazovali kot zadrugi načelniku in želim svojemu nasledniku, ki ga boste izvolili, največjih uspehov v borbi za naše skupne interese. Praytako se zahvaljujem vsem članom zadrugnega načelnstva za njihov trud in sodelovanje. Po mojih močeh bom pa skušal podpirati tudi v bodoče našo zadrugo v njenem stremljenju za izboljšanje naših razmer. — Vsi navzoči z zanimanjem sledijo poročilu načelnika in izražajo nezadovoljstvo radi odstopa g. Vidmarja od načelniškega mesta.

Nato se prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, katerega navzoči soglasno odobro.

Druga točka dnevnega reda je bila tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da šteje zadruga 67 članov in sicer 38 v mestu Ljubljani, 29 pa v okolici. Vajencev je vpisanih v zadrugi 89. Tekom preteklega leta je bilo vpisanih 29 vajencev, 18 pa oproščenih. Vajeniške preizkušnje so se vršile 4. aprila, 6. junija in 19. septembra, vsakokrat v delavnici g. Bizjaka na Gosposvetski cesti. Udeležilo se jih je 18 vajencev, ki so opravili preizkušnjo: eden s prav dobrim, 14 z dobrim in 3 z zadostnim uspehom. Pomočnikov je prijavljenih zadrugi 74. To število pa ni točno, ker nekateri člani svojih pomočnikov sploh ne prijavijo. Zadrugi načelnstvo je sklenilo opozoriti ponovno vse člane na točno prijavo in odjavo pomočnikov, ker je drugače vsaka statistika pomožnega osebja nemogoča. Zadruga je vložila protest proti krivični uvrstitvi pekovskih mojstrov v kategorijo trgovcev pri odmeri davka. Finančna direkcija je pritožbo zavrnila s tem, da je stvar vsakega posameznika, da se pritožbo zoper previsoko odmero davkov. Radi tega se opozarjajo vsi člani, da vložijo pritožbo proti odmeram, če smatrajo njihovo obdačbo previsoko. Osnutek

novega obrtnega zakona je došel tukajšnji Zbornici v izjavo. Tozadevno se je vršila anketa pri Zbornici, ker so bili stavljeni nekateri spreminjalni predlogi. Načrt je bil objavljen v »Obrtnem Vestniku« dne 12. t. m. in je za sedanje razmere prejel z malimi spremembami.

G. tajnik omenja in opozarja na velike zasluge dosedanjega načelnika g. Karola Vidmarja, ki si jih je pridobil z njegovim neumornim delovanjem za dobrobit zadrugnih članov. Predvsem se spominja njegovega delovanja ob priliki pomočniškega meznega gibanja in posredovanja pri inšpekciji dela, pri mestnem tržnem nadzorstvu, pri davčnih in obrtnih oblastvih. Nobena pot mu ni bila predolga, vse je opravljal z reko samozavestjo, češ, moja dolžnost kot zadrugi načelnik je, da storim vse, kar je v moji moči za korist zadrugnih članov. Zadruga izgublja z njim neumornega načelnika in ga naproša v imenu vseh navzočih, da naj vztraja še nadalje na svojem mestu, osebno sedaj, ko je njegovo delovanje spričo ustanavljanja novega obrtnega zakona najbolj potrebno.

G. načelnik odločno odklanja svoje dosedanje mesto in preide takoj na naslednjo točko dnevnega reda.

Blagajna izkazuje dohodkov Din 17.029-75 in ravno toliko izdatkov. Premoženjsko stanje zadruga je Din 16.522-83.

Na predlog g. V. Bizjaka in po vsestranski debati se izvoli za načelnika dosedanj podnačelnik g. Josip Menarčič in za podnačelnika se izvoli g. Josip Megušar. V odbor se izvoli g. Vidmar Karol, dočim ostanejo vsi dosedanj odborniki.

Z ozirom na slabo udeležbo članov na občnem zboru se soglasno sprejme predlog, da se vsi oni, ki niso svoj izostanek opravičili kaznujejo z denarno globo in sicer mojstri v mestu po Din 300—, iz okolice pa po Din 50—.

Po raznih debatah zaključijo g. načelnik občni zbor ob 5.30 uri.

Razno.

Katere oblastne davščine odpadejo letos? Na območju bivše ljubljanske oblasti odpadeta dve dosednji davščini, in sicer 50-odstotna doklada k državi in taksi za gostilniške in kavarniške pravice in oblastna naklada na vino po 10 Din od litra (obe davščini sta bili v proračunu predvideni le z 90.000 Din). V bivši mariborski oblasti pa odpadejo 4 davščine, in sicer dosedanja 100% oblastna doklada k državi taksi na kupone in dividende (po lanskem proračunu 35.000 dinarjev), da je 50% oblastna doklada k državi taksi na potroške v hotelih, gostilnah itd. (po lanskem proračunu 340.000 Din), 100% oblastna doklada k državi taksi na tekoče račune (100.000 Din) in 50% oblastna doklada k državi taksi za gostilniške in kavarniške pristojbine.

Padajoči indeks v Jugoslaviji. Po ugotovitvah Narodne banke v Jugoslaviji so veletržne cene v marcu nadalje padle. Skupni indeks (leta 1926 = 100) je padel od 93-6 v januarju na 92-1 v februarju in 91-1 v marcu. Indeks rastlin je padel v marcu za 4-8 na 95-9, indeks živalskih produktov za 5-4 na 102-5, indeks mineralnih produktov za 0-4 na 88-7, indeks industrijskih produktov za 2-3 na 83-6. Indeks rastlinskih produktov v lanskem marcu je znašal še 137-6, živalskih produktov 109-0, industrijskih 96-2, mineralnih 83-3, ves skupni indeks 106-6.

10-letnica Obrtnega društva na Jesenicah z velikim taborom in razvitjem lastnega prapora se vrši letos dne 3. avgusta.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 1. maja t. l. ponudbe glede dobave usnatih jermen, kita, gorilcev in raznih drugih delov za karbidne svetiljke, 500 kg krp, 500 kg pisanega bombaža za čiščenje strojev, verig, gnojnih vil ter glede dobave vijakov. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov U-železa, raznih delov za tračnice in delov za kolesa. — Dne 9. maja t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 350.000 kg kartona. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 7. maja t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena licitacija glede dobave 23.870 kg svinjske masti. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoj pa pri omenjeni komandi.) — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe glede dobave 40 garnitur grafikonov. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 1. maja t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov rudarskih sčeti; do 8. maja t. l. glede dobave 50 kg gumijastih plošč, 40.000 kg portland-cementa, 60 kg jermen in 1500 komadov trioglatih pil. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave mizarkega orodja in barbarskega materiala (lak, barve, terpentin, čopiči). — Dne 14. maja t. l.

se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 500 jeklenih postelj. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Ali ste že poravnali naročnino?

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip
Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare

Luksuzni predmeti

Savbno in umetno steklarstvo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 10

Telefon 2478

VARILNE APARATE „GRIESOGEN“

in vse razne potrebščine za AVTOGENSKO
VARENJE ima vedno na zalogi

Feliks Toman ml.

Ljubljana, Resljeva cesta šte. 30

Pisalni stroj

STOEPER modela
Record

je najbolj praktičen in trpežen pisarniški pisalni stroj.

Oglejte si zalogo pri tvrdki

LUDV. BARAGA, Ljubljana

Selenburgova ulica šte. 6 Telefon šte. 29-80

Lastna specialna mehanična delavnica za popravilo
vseh strojev.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2803 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposits itd. itd.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. — Več znamk živalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika.

Ceniki franko. Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4

L. Mikuš, tvornica
dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1856

Skrbno izdelovanje

Največji izbor

Najnižje cene

Popravila

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam